

Občuten napredek na področju nasledstva po nekdanji SFRJ v letu 2016

Vlada RS se je na 126. seji, ki je potekala 16. marca 2017, seznanila s poročilom Visoke predstavnice RS za nasledstvo za leto 2016.

Osnovna naloga Visoke predstavnice RS za nasledstvo dr. Ane Polak Petrič je skrb za izvrševanje Sporazuma o vprašanih nasledstva (Sporazum), ki so ga države naslednice SFRJ podpisale leta 2001 na Dunaju. Pri svojem delu sodeluje s Skladom RS za nasledstvo ter drugimi državnimi organi in institucijami. Sporazum je glede na vsebino razdeljen na 7 prilog. Pri njihovem uresničevanju pomagajo posebni odbori, v katerih so glede na vsebino zastopani pristojni vladni resorji.

Uresničevanje Sporazuma je ena izmed prednostnih nalog slovenske zunanje politike. Rešitev odprtih nasledstvenih vprašanj je kot prednostno področje izpostavljeno v Deklaraciji o zunanji politiki RS, ki jo je Državni zbor sprejel 10. junija 2015. Za prihodnje dvostranske odnose z državami regije sta izrednega pomena dinamika in kakovost reševanja nasledstvenih vprašanj, saj gre pri tem za urejanje pomembnih medsebojnih pravnih razmerij in znatnih finančnih obveznosti po razpadu skupne države. Prav tako je celovito reševanje vprašanja Ljubljanske banke v okviru nasledstva ključno za odnose RS s Hrvaško.

V letu 2016 se je dinamika aktivnosti na področju nasledstva še povečala, kar je vplivalo na občuten napredek na vseh nasledstvenih področjih.

Osrednji dogodek v letu 2016, ki je med drugim postregel s pregledom odprtih vprašanj na področju nasledstva, je bila **konferenca ob 15. obletnici podpisa Sporazuma**. Dogodek, namenjen strokovni in splošni javnosti, je potekal v začetku junija v organizaciji Ministrstva za zunanje zadeve, Državnega zbora in visoke predstavnice. Ponudil je razpravo uglednih tujih in domačih sogovornikov o pomenu Sporazuma za regijo z današnje perspektive. Posebna pozornost je bila namenjena pozitivnim vidikom nasledstva, ki so bili ilustrirani na razstavi Arhiva Republike Slovenije s prikazom Sloveniji vrnjenega premoženja v poldrugem desetletju. Razstava z naslovom **"Zgodbe iz zapuščine"** je v drugi polovici leta ob podpori slovenskih veleposlaništev gostovala v Sarajevu in Skopju.

Visoka predstavnica je bila v letu 2016 vključena v **izvrševanje pilotne sodbe ESČP v zadevi Ališić** kot vodja skupine pravnih strokovnjakov in članica Strokovne medresorske delovne skupine za implementacijo sodbe. Slovenska stališča je predstavljala v Svetu Evrope v Strasbourgu, ki je zadolžen za izvajanje nadzora nad implementacijo sodb ESČP. Sodelovala pri pogajanjih z Bosno in Hercegovino o dostopu do arhivov podružnice LB v Sarajevu. Uspešen zaključek teh pogajanj je omogočil pričetek postopka verifikacije in odločanja o starih deviznih vlogah varčevalcev sarajevske podružnice.

V zvezi z zaščito interesov RS v povezavi z reševanjem problematike Ljubljanske banke (LB) je bila pomembna **vložitev meddržavne tožbe Slovenije zoper Hrvaško pred Evropskim sodiščem za človekove pravice (ESČP)**. Visoka predstavnica sodeluje tudi pri spremljanju problematike t.i. **prenesenih vlog LB na Hrvaškem**. Kot že pred tem, je RS v letu 2016 dosledno opozarjala Hrvaško in izražala nasprotovanje nadaljevanju sodnih postopkov za "prenesene devizne vloge", saj to ni skladno s sklenjenim Memorandumom med državama.

Leta 2016 je bil zabeležen **velik napredek na področju delitve diplomatskih in konzularnih predstavništev** nekdanje SFRJ. RS je doslej prevzela vseh 10 objektov, ki so ji bili dodeljeni v okviru nasledstvenih pogajanj. Od tega je Slovenija v preteklem letu prevzela 6 nepremičnin in sicer v Brasilii, Sao Paulu, Rabatu, Bamaku in Dar es Salaamu (dve nepremičnini – veleposlaništvo in rezidenca), ob

tem pa tudi nadaljnjih 25 umetniških del slovenskih avtorjev, ki so se nahajala na predstavnih nekdanje Jugoslavije v tujini.

Decembra je visoka predstavnica v Beogradu **prevzela 43 mednarodnih pogodb, ki po Sporazumu pripadajo Sloveniji**. Gre za prvo restitucijo arhivskega gradiva SFRJ katerikoli državi naslednici, kar je izjemnega pomena, saj so arhivi del slovenske kulturne dediščine v širšem smislu. V prvi skupini prevzetih sporazumov, so predvsem taki, ki urejajo promet, mejo in druga vprašanja z Italijo in Avstrijo, torej sporazumi, ki so tesno povezani s slovenskim ozemljem. Ob tem izpostavljamo, da so se v letu 2016 nadaljevale tudi aktivnosti v projektu **digitalizacije skupnih arhivov SFRJ**, katerega pobudnica je Slovenija.

Oktober je potekalo **skupno zasedanje vlad Slovenije in Srbije**, kjer je reševanje nasledstvenih vprašanj izstopalo kot ena ključnih tem. Predsednika vlad in ministri so posvetili nasledstvu veliko pozornosti in pozdravili napredek. Med drugim je bil podpisan program sodelovanja med ministrstvom za kulturo za obdobje 2017 – 2021, ki posebej izpostavlja izvrševanje Sporazuma. Predstavniki Vlade RS so srbsko vlado ponovno opozorili tudi na težave slovenskih podjetij v Srbiji.

Prednostne naloge v letu 2017

Republika Slovenija tudi v letu 2017 nadaljuje s prizadevanji za reševanje nasledstvenih vprašanj po nekdanji SFRJ, kar je v pravnem, političnem, finančnem in zgodovinskem interesu Slovenije. Visoka predstavnica se bo poleg zgoraj omenjenih področij posebej posvetila kulturni dediščini in nadaljevala dialog s srbsko stranjo o tej problematiki. Pričakuje se napredek pri skupnih prodajah nepremičnin nekdanje SFRJ v New Yorku, Bonnu, Bernu in Tokiju ter dogovor o fizični delitvi večjih kompleksov v Brasilii, Moskvi in New Delhiju. Slovenija si bo prizadevala za rešitev vprašanja dolga SFRJ do OZN, kar je pomembno za mednarodno kredibilnost držav zahodnega Balkana v mednarodni skupnosti. Nadaljevale se bodo aktivnosti za nadaljnje izboljšanje dostopa do arhivov v Beogradu. Slovenija namerava v Arhivu MZZ Srbije prevzeti preostali del mednarodnih pogodb SFRJ, ki se nanašajo na teritorij Slovenije. Razstava "Zgodbe iz zapuščine" pa bo v letu 2017 nadaljevala z gostovanji po državah naslednicah.